

Veriť možno v niečo a veriť možno niečomu alebo niekomu. Veriť v niečo, znamená byť presvedčeným o existencii či pravdivosti niečoho, niekoho, napr. veriť možno v jediného Boha. Takáto viera je predpokladom, nie však znakom kresťanstva (*„Ty veríš, že Boh je jeden. Dobre robíš. Aj démoni veria, ale sa desia.“*

Jk 2:19

).

Veriť niekomu, to znamená dôverovať mu. Veriť Bohu – to je mať istotu, plne sa spoľahnúť na Neho a následne aj konať vždy a všade v zhode s touto vierou. Takáto viera sa prejavuje v plnení Božej vôle; vonkajším znakom viery je teda *poslušnosť*.

V Biblii nachádzame veľa príkladov takejto poslušnosti, vychádzajúcej z viery:

Poslušný bol Nóach (*„Nóach urobil všetko tak, ako mu prikázal Boh.“* – 1. M 6:22), Abrahám (*„Hospodin riekol Abrámovi: vyjdi zo svojej krajiny... do krajiny, ktorú ti ukážem... Vtedy Abrám odišiel ako mu prikázal Hospodin“* –

1. M 12:1-4

)

, poslušný bol Mojžiš

(*„Mojžiš a Áron urobili, ako im prikázal Hospodin“*

– 2. M 7:6), poslušný bol Ježiš Kristus

(*„...bol poslušný až do smrti na kríži“* –

Fp 2:8

)
, poslušní boli Jeho učeníci
(„Povolal ich: A oni hneď zanechali loď aj otca a nasledovali Ho“ –
Mt 4:21-22
)
a poslušní sú všetci, ktorí Ho milujú a nasledujú
(„Kto má moje prikázania a zachováva ich, ten ma miluje“
– Jn 14:21
)
.

Naopak, neposlušnosť je znakom neviery. Veď z neposlušnosti vznikol hriech, ktorý oddelil človeka od Boha. Neposlušnosť Adama uvrhla celé ľudstvo do strašnej tragédie. Boh stvoril človeka na svoj obraz, dal mu slobodu a výsadu panovať nad celou Zemou. Človek však zneužil svoju slobodu a neuposlúchol Boží príkaz; naopak, poslušol satana, jeho „radu“, a tak sa dostal do diablovej moci, do satanovho otroctva, do tábora nepriateľa Boha.

Napriek tomu Boh nezavrhol človeka. Poslal svojho Syna, aby dal šancu ľuďom zachrániť sa. Rozum, ktorý dal človeku pri stvorení, aby mohol byť korunou tvorstva, ale tiež pochopiť realitu Boha, má pomôcť teraz človeku poznať, že bez prijatia ponúknutej pomoci, bez obnovenia poslušnosti voči Bohu, sa nemožno vymaniť z moci satana, že bez toho niet záchrany.

Spomenuli sme Abrahámovu poslušnosť. Vráťme sa ešte k jeho príbehu, lebo na ňom veľmi dobre vidieť, ako vyzerá pravá poslušnosť vychádzajúca z viery, z dôvery.

Keď mal Abrám 75 rokov, počul Hospodinov hlas: „*Odíd' zo svojej krajiny... do krajiny, ktorú ti ukážem. Urobím ťa veľkým národom, požehnám ťa*“ (1. M 12:1-2).

Abrám dostal príkaz a zaslúbenie. Na nič sa nepýtal, o ničom nešpekuloval, „*odišiel ako mu prikázal Hospodin*“

Mohol tak urobiť, lebo veril, stopercentne dôveroval

svojmu Pánovi. Ale to hlavné – azda najúžasnejší prejav viery, dôvery a poslušnosti zaznamenaný v Božom slove – ešte len malo prísť.

Zhruba 30 rokov po uvedenej udalosti Boh žiada Abraháma, aby Mu obetoval svojho syna – toho tak tvrdo očakávaného, tak vytúženého, milovaného syna Izáka, skrze ktorého sa malo naplniť Božie zaslúbenie o veľkom, slávnom potomstve Abrahámovom. Abrahám opäť neodporuje, ani nevyjednáva, ale poslušne „*osedlal osla, vzal so sebou svojich dvoch sluhov, aj Izáka...*“ (1. M 22:3) a šiel... Abrahám obstál aj

v tejto najťažšej skúške. Boh vysoko oceňuje Abrahámovu poslušnosť, keď mu dáva toto osvedčenie: „*....teraz som spoznal, že sa bojíš Boha a neodoprel si mi svojho syna, svojho jediného syna*“

(1. M 22:12)

„*...pretože si to urobil ... veľmi ťa požehnám ... a v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme, pretože si poslúchol môj hlas*“

“

(1. M 22:16-19).

Takáto *poslušnosť a dôvera v Boha je znakom naozajstnej viery*. Ale koľkí z tých, čo sa pokladajú za veriacich, majú takú vieru, dôveru v Boha? Mnohí verbálne veria, dôverujú, ale keď príde k zložitej situácii v ich živote, viac sa spoliehajú na seba alebo na iného človeka ako na Boha. Je nerozumné spoliehať sa na slabého, nedokonalého človeka; naopak, je rozumné a správne spoliehať sa na všemocného a spoľahlivého Boha. Nieкто môže azda protiargumentovať svojou „skúsenosťou“: bol v ťažkostiach, prosil Boha o pomoc, a – nič sa nestalo, Boh ho „nevypočul“. K tomu treba uviesť prinajmenšom tieto skutočnosti:

a. Boh nám sľúbil, že nám pomôže, a On svoje Slovo dodrží, lebo je pravdivý a spoľahlivý. „*Všet Těba důfajú tí, čo znajú Tvoje meno; lebo Ty neopustíš těch, čo Ťa hľadajú, Hospodine*“ (Ž 9:11).

„*Proste a dostanete; hľadajte a nájdete; klopte a bude vám otvorené*“ (Mt 7:7)

Ale žiadne zaslúbenie sa nemôže naplniť, ak my nesplníme isté podmienky. Prvou, najdôležitejšou podmienkou je naša viera, dôvera. Ostatné podmienky sú uvedené pri každom zaslúbení. Napríklad vyššie citovaný žalm v podstate hovorí: Len vtedy ťa neopustí Hospodin, ak Ho ty hľadáš. Ako Ho však hľadať? Písmo odpovedá:

„...*keď budeš hľadať Hospodina, svojho Boha, nájdeš Ho, ak Ho budeš hľadať celým srdcom a celou dušou*“

(5. M 4:29)

Ak teda

nedáš do hľadania Boha (v Jeho Slove, v Jeho skutkoch a pri modlitbách) celé srdce a dušu, nečakaj, že sa naplní zaslúbenie, podľa ktorého ťa Hospodin neopustí.

b. Boh je všemocný, a preto nám *môže pomôcť*, miluje nás, a preto nám *chce pomôcť*, „vytrhnúť nás z každej núdze“ (ako spievame v známej piesni). Avšak, nie vždy takým

spôsobom, ako si my predstavujeme. On vie „ako na to“, my nie. My by sme si liečili závažnú chorobu najradšej „prikladaním mastičky“, len aby to nebolelo. On však niekedy zvolí radikálnu, „chirurgickú“ liečbu. A to bolí. Ale práve to je ten najlepší, ba istotne jediný účinný spôsob pomoci.

c. Skúšky v živote, aj keď sú bolestivé, sú pre nás prospešné, veď *„milujúcim Boha, povolaným podľa rady Božej, všetky veci slúžia na dobro“*

(R 8:28). Oheň páli, ale aj očisťuje a tiež zakaľuje. Napokon najdôležitejšia je duša človeka. Ak na jej záchranu Boh použije bolestivý zákrok, je to pre dobro človeka. Aj keby pritom telo trpelo. Ďakujeme preto nášmu Pánovi aj za skúšky, pokorenia, neúspechy, nepríjemnosti – i za bolesť.

Ak teda Boh neodpovedal na naše prosby podľa našich predstáv, neobviňujme Ho preto. Nie On je na vine, ale práve tie naše predstavy, ktoré sme sa naivne pokúšali vnútiť vševediacemu, všemohúcemu, suverénnemu Pánovi.

Konanie človeka je ovplyvnené jeho rozumom, citom (emóciami) a vôľou. Ako v každom postoji a pri každom konaní človeka, aj vo viere sa uplatňujú všetky tieto tri zložky ľudskej psychiky – i keď samy osebe pre vznik viery nestačia. Viera je totiž darom Božím, dielom Jeho Ducha. Ale nie každý človek, ktorému je tento dar ponúknutý, ho aj prijme. A práve pri tom, či ho prijme (resp. ako naň zareaguje), hrá rozhodujúcu úlohu vôľa.

Viera kresťana spočíva v láske, v dôvere, v úcte, v bázní a v poslušnosti voči Bohu. A z toho všetkého možno ovplyvniť vôľou najviac poslušnosť

Vzácný Boží dar viery musí človek predovšetkým byť ochotný prijať, ďalej nesmie brániť Duchu Svätému pri pretváraní svojej mysle a konečne musí mať vôľu, ochotu poslúchať. Poslušnosť je znakom viery.

*Poslušnosť voči Bohu, to je plnenie Jeho vôle. Pozrime sa, čo o tom hovorí Pán Ježiš Kristus: „Nie každý, kto mi hovorí „Pane, Pane“, vojde do nebeského kráľovstva, ale **iba ten, kto plní vôľu môjho Otca**, ktorý je v nebesiach“*

(Mt 7:21

)

a ďalej:

„Kto má moje

prikázania

a

zachováva

ich, ten ma miluje, a kto mňa miluje, toho bude milovať môj Otec...“

(Ján 14:21). Podobné výroky Pána Ježiša Krista môžeme čítať aj na iných miestach

(Ján 14:15; Ján 14:23-24; Ján 15:14; Mt 7:26 atď.).

V súvislosti s vierou by som chcel vystríhať ešte pred jedným nebezpečenstvom: niektorí ľudia majú chybné, skreslené predstavy o viere – domnievajú sa, že ide o akúsi „mystickú silu“, ktorú možno uchopiť vôľou, rozhodnutím, a ktorá potom ihneď zmení ich cítenie, názory, celý život: zmiznú depresia, pesimizmus, strach, chybné rozhodnutia a nastúpia optimizmus, sebaovládanie, pohoda, úspechy (dokonca i v takých oblastiach ako sú napr. šport, zamestnanie, politika a pod.). Je to, pravdaže, sebaklam založený na fantázii, na klame alebo omyle. *Viera* totiž musí byť *založená na pravde* – na poznaní (správnom, biblickom) Božej Pravdy a pravdy o Bohu – len vtedy je to viera, ktorá zachraňuje. Preto je nesmierne dôležité

ono biblické
„to, čo hovorí alebo domnieva sa človek“).

„takto hovorí Hospodin:...“ (a nie

Obrátenie sa – to je prebudenie sa a vykročenie. Kto patrí Kristovi, ten je kresťanom. A kto mu patrí, ten ho nemôže ignorovať, neposlúchať jeho príkazy a výzvy. Predovšetkým jeho výzvu, aby sme ho nasledovali (Mt 16:24-26) a aby sme sa obrátili (Mt 18:3). „Obrátenie sa“ (od sveta k Bohu), v gréckom origináli „*metanoia*“, znamená vlastne „zmenu mysle“ (ale prekladá sa aj ako „pokánie“). Áno, Boh nás chce zmeniť, chce zmeniť naše vnútro, myseľ, našu podstatu. Len ten, kto touto premenou prešiel, je kresťanom.

Formálne (tradičné) „kresťanstvo“ nemení vnútro človeka. Takýto „kresťan“ je vlastne atrapou, ktorá iba vyzerá ako originál; je ako vec, ktorá sa zvrchu zdá byť pravou, no vo vnútri je prázdnu. Je to jednoducho napodobenina. Tak ako napr. ovocie z plastickej hmoty – na pohľad je pekné, „ako skutočné“, ale je nepožiteľné, nepoužiteľné (nanajvýš ak na dekoráciu). Teda takouto „napodobeninou“, nepoužiteľnou atrapou je formálny „kresťan“.

Obrátenie, zmena mysle, pokánie – to je prvá fáza premeny človeka v kresťana. Samo *obrátenie* však
pozostáva z dvoch častí, krokov:

a. Prebudenie. Ide tu o čin, zásah Svätého Ducha. Duchovný spánok, z ktorého sa má človek prebudiť, to nie je osviežujúci odpočinok, to je vlastne duchovná smrť. Toto kruté poznanie mu

spprostredkuje práve Svätý Duch.

Človek musí najskôr poznať svoju diagnózu, musí byť usvedčený zo svojej hriešnosti, musí vidieť, uvedomiť si zúfalosť situácie, v ktorej sa nachádza, ale aj vlastnú neschopnosť dostať sa z nej vlastnými silami. To je „zlá správa“, ktorá predchádza evanjeliu – dobrej správe. Je to Svätý Duch, ktorý človeka usvedčuje, ale súčasne mu ukazuje východisko, možnosť a spôsob záchrany. Toto východisko z beznádejnej situácie, ponuka pomoci, záchrany, to je tá „radostná zvesť, dobrá správa, evanjelium“: prebudený človek si uvedomí svoje położenie a zatúži po ponúkanej pomoci, ktorá spočíva v prijatí Božieho Syna, Ježiša Krista za svojho Spasiteľa a Pána.

Svätý Duch môže prebudiť duchovne mŕtveho človeka rôznym spôsobom. Napríklad „oslovujúcim slovom“ („rémou“) – prečítaným úsekom Písma či iného duchovného textu, vypočutím si kázne, svedectvom iného človeka, oslovením pri evanjelizácii a pod. K prebudeniu však môže dôjsť aj za dramatických okolností, napríklad po náhlom, zázračnom uzdravení alebo po inom mocnom Božom čine. Ale tiež v tzv. hraničných životných situáciách (vážne ochorenie, úmrtie v rodine alebo iný otras, skúška).

b. Vstanie a vykročenie. Tu je dôležité osobné rozhodnutie a vôľa. Človek sa nikdy neobrátí, ak po prebudení nevstane a nevykročí. Je to podobné, ako keď niekto ráno po prebudení ostane ležať v posteli: práca, ktorá ho čaká, zostane nevykonaná, a on, leňošiac v teplom pohodlí postele, za chvíľu opäť zaspí.

Márnotratný syn, keď oľutoval svoj čin, nachádzal sa medzi sviňami. Ak by bol iba ľutoval, ale nevstal a nevykročil, nevrátil sa k svojmu otcovi, bol by zostal naďalej medzi sviňami, bol by zahynul. A tak aj my, ak nás Boží Duch prebudí a tak si uvedomíme svoju biedu, musíme vstať a vykročiť naproti svojmu Záchrancovi.

Stať sa Božím dieťaťom možno iba narodením sa do Božej rodiny, teda jedine znovuzrozením.

Po obrátení Svätý Duch ďalej pracuje na človeku a urobí s ním naozajstný zázrak: človek sa znovu narodí, narodí sa duchovne. Volá sa to

znovuzrodenie

. Bez neho nikto

nemôže uzrieť kráľovstvo Božie

(Ján 3:3). Znovuzrodenie je druhou fázou premeny človeka (prvou bolo obrátenie). Ním sa človek rodí do Božej rodiny – stáva sa Božím dieťaťom (Jeho synom, dcérou). Boh mu teda už nie je iba Stvoriteľom a Udržiavateľom sveta (neosobným alebo obávaným), ale láskavým, milosrdným Otcom. Od tejto chvíle sa človek stáva kresťanom. Byť členom Božej rodiny, to znamená istotu, bezpečie, radostný, šťastný (blahoslavený) život už tu na zemi, a najmä večný život v Božom kráľovstve.

Vo vzťahu k Bohu má človek iba dve možnosti: je, alebo nie je členom Božej rodiny – patrí Jemu, alebo patrí do sveta – čiže patrí satanovi. Kto komu patrí, tomu aj slúži. Nielen tí, ktorí odmietajú Boha, ale aj tí, čo sa k Nemu síce hlásia, ale neposlúchajú Ho, stávajú sa otrokmi satana. Neexistuje nič medzi tým, žiadna tretia cesta. Naozaj sú iba dve alternatívy, dve cesty, vlastne dva tábory, a každý človek, či si to už uvedomuje alebo nie, patrí do jedného z nich. Lebo okrem Boha a satana („*kniežaťa tohto sveta*“ – Ján 12:31) niet iných vládnučích mocností. Nik nemôže byť teda akýmsi „čiastočným kresťanom“. Buď kresťanom je alebo nie je.

Kto dôveruje, dokáže aj obetovať.

Viera, dôvera a vernosť Bohu sa najvýraznejšie prejavuje práve v ťažkých chvíľach života človeka, cirkvi, spoločnosti. Bolo by možné uviesť veľa príkladov – z Písma, dejín cirkvi i osobných príbehov súčasných – ja som si však vybral opäť Abraháma, muža obdivuhodnej viery, dôvery a poslušnosti voči Bohu; i preto, že pre túto jeho vieru *Boh v Abrahámovom potomstve požehnal všetky národy zeme*

(1. M 22:18)

– z jeho potomstva prišiel na svet Spasiteľ. Abrahám prežil veľa ťažkých chvíľ v živote, ale najťažšou bola iste tá, keď ho Boh požiadal, aby Mu obetoval svojho syna Izáka. Už sme o tom hovorili. Pripomeňme si, že Izák bol pre Abraháma tým najvzácnejším, čo na svete mal – bol jeho zasľúbeným synom, ktorého tak túžobne očakával, tak nesmierne miloval, ktorý bol jeho nádejou, nielen ako opora v starobe, ale najmä ako záruka udržania rodu, rozmnoženia potomstva. A ako reaguje Abrahám? Vieme, že neprotestuje, nevzpiera sa, nevyjednáva, ale *„osedlal osla, vzal si dvoch sluhov, syna Izáka a išiel“*

(1. M 22:3).

Príbeh, ako všetci vieme, končí radostne, slávne. Hospodin hovorí Abrahámovi: *„Teraz som poznal, že si bohabojný!“*

(1. M 22:12). Syn Izák bol zachránený, namiesto neho bol obetovaný baránok.

Ako len často sa musíme v živote aj my rozhodovať pre rôzne veci, raz viac, inokedy menej dôležité. Aj my máme svojich „izákov“ – niečo, čo máme radi. Ale neraz, na rozdiel od Abraháma, odmietame sa ich vzdať. Príliš totiž lipneme na svojich „izákoch“ (postavení, úrade, majetku, ale aj na hriešnych návykoch), odmietame ich dobrovoľne obetovať, a tak sa protivíme Bohu. Takého rozhodovania, to sú vlastne križovatky, kde sa rozhoduje, po ktorej ceste ďalej pôjdeme. Práve tu sa prejaví, kto je naším pánom – Boh, či satan. Prehodíme výhybkú na koľaj, ktorá vedie k Bohu, alebo na tú, ktorá smeruje od Neho? Vyberieme si úrodnú, bohatú krajinu, v

ktorej však žijú pohania, v ktorej sa nachádzajú skazené mestá Sodoma a Gomora, ako to urobil Lót? Ulakomíme sa na „*bohaté pastviny*“, dáme prednosť bohatstvu a pohodliu i za cenu, že budeme občanmi skazenej Sodomy?

Kresťan je človek, ktorý patrí Kristovi. Prijal Ježiša Krista za svojho Pána a Spasiteľa, stal sa jeho vlastníctvom – údom jeho tela, a tým aj členom Božej rodiny, občanom Božieho kráľovstva. A to je veľká vec, ktorá má ďalekosiahle dôsledky: od nej závisí nielen to, kde bude človek tráviť večnosť, ale aj ako bude žiť tu v časnosti. Tí, ktorí sa rozhodli pre Krista, majú veľké prednosti: popri odmene, ktorá ich čaká (podľa zaslúbení v Bo-žom slove) vo večnosti, prežívajú už dnes, v časnosti, mnohé dobrodenia, plynúce z ich príslušnosti do Božieho kráľovstva. Ale z tej príslušnosti vyplývajú aj povinnosti a zodpovednosť. Na to nezabúdajme.